

Ens fallen les respostes o és que ens han canviat les preguntes?

(Els canvis d'època: de la impremta a la intel·ligència artificial)

He volgut afegir aquest subtítol a la magnífica conferència impartida pel professor Joan Subirats. La justificació d'aquest afegitó respon al fet que al llarg de l'exposició, tots plegats, varem fer un viatge històric amb l'excusa del avenços tecnològics o de caràcter social i com han significat autèntics canvis d'època.

Al llarg de la història, determinats avenços tecnològics han provocat transformacions tan profundes que han canviat la manera de viure, treballar i organitzar les societats. La impremta, la màquina de vapor i la industrialització no van ser simplement noves eines: van modificar els sistemes de producció, les relacions socials i la manera d'entendre el món.

Avui vivim un nou canvi d'època, impulsat per Internet, la digitalització i la intel·ligència artificial. La informació circula immediatament i les màquines assumeixen tasques que fins fa poc consideràvem exclusivament humanes. Però aquesta revolució no afecta només la tecnologia: transforma també el treball, l'economia, les relacions personals i la nostra manera de comprendre la realitat.

La globalització ha fet que moltes decisions que condicionen les nostres vides depenguin de forces que ultrapassen les fronteres dels estats. Grans corporacions, fons d'inversió i entitats financeres transnacionals poden influir en l'habitatge, l'ocupació i les polítiques econòmiques, sovint des d'estructures allunyades del control democràtic. Això genera una sensació de desorientació i de pèrdua de capacitat de decisió col·lectiva.

Ahora, les xarxes socials i la multiplicació de canals digitals ens exposen a una quantitat ingent de notícies, imatges i opinions. Tanmateix, no sempre és fàcil distingir els fets contrastats de la manipulació o la informació falsa. La intel·ligència artificial pot ampliar les nostres capacitats, però també agreujar aquesta confusió si no sabem valorar críticament els resultats que ens ofereix.

A aquests reptes s'hi afegeixen els límits ambientals, el consum creixent de recursos i unes desigualtats econòmiques que el creixement, per si sol, no ha resolt. El progrés tecnològic no garanteix automàticament el progrés social: importa qui controla els seus beneficis i amb quins objectius s'utilitza.

Vivim, doncs, en un món marcat per la volatilitat, la incertesa, la complexitat i l'ambigüitat. Davant d'aquesta realitat, no n'hi ha prou amb confiar que la tecnologia trobarà totes les solucions. Cal comprendre els canvis, reforçar el control democràtic,

coordinar les decisions a escala internacional i preservar, alhora, els vincles de proximitat i les comunitats humanes.

Cada gran transformació tecnològica ens ha obligat a repensar la societat. El repte actual no és només adaptar-nos a les noves eines, sinó decidir col·lectivament **quin model de societat volem construir amb elles i al servei de qui ha d'estar el progrés.**

Manuel Monleon